



# JAARVERSLAG 2020



| INHOUDSOPGAVE                 |                                                                                                               |           |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>VOORWOORD</b>              |                                                                                                               | <b>1</b>  |
| <b>1 ALGEMEEN</b>             |                                                                                                               | <b>2</b>  |
| 1.1                           | PERSONEEL                                                                                                     | <b>2</b>  |
| 1.2                           | BESTUUR                                                                                                       | <b>2</b>  |
| 1.3                           | VRIJWILLIGERS                                                                                                 | <b>2</b>  |
| <b>2 ACTIVITEITEN</b>         |                                                                                                               | <b>3</b>  |
| 2.1                           | BASISONDERWIJS                                                                                                | <b>3</b>  |
| 2.1.1                         | Nieuw lesmateriaal                                                                                            | <b>3</b>  |
| 2.1.2                         | Uitleen lesmateriaal basisonderwijs                                                                           | <b>4</b>  |
| 2.1.3                         | Uitleen lesmateriaal overige gebruikers                                                                       | <b>4</b>  |
| 2.1.4                         | Uitleen lesmateriaal                                                                                          | <b>4</b>  |
| 2.1.5                         | Natuurouders                                                                                                  | <b>5</b>  |
| 2.1.6                         | Activiteiten BO<br>THEMA: Klimaat/Duurzaamheid, (Zwerf)Afval, Natuur/Biodiversiteit, Gezondheid/JongLerenEten | <b>5</b>  |
| 2.2.                          | VOORTGEZET ONDERWIJS                                                                                          | <b>10</b> |
| 2.3                           | BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD                                                                                      | <b>10</b> |
| 2.3.1                         | Hollandsche Hoevedag (geannuleerd)                                                                            | <b>10</b> |
| 2.3.2                         | Ouderprojecten "Terugblik op de Oosterschelde"                                                                | <b>10</b> |
| 2.3.3                         | Schoon Zeeland: Schone Schelde (geannuleerd)                                                                  | <b>10</b> |
| 2.3.4                         | Nachtvliedernacht + Nacht van de Nacht (geannuleerd)                                                          | <b>10</b> |
| 2.3.5.                        | Goese Sasdag                                                                                                  | <b>11</b> |
| 2.3.6                         | Schoon Zeeland: Workshops Zwerfafval BSO                                                                      | <b>11</b> |
| 2.3.7                         | Schoon Zeeland: Materialsenset Reimerswaal                                                                    | <b>11</b> |
| 2.3.8                         | Schoon Zeeland: Educatiemateriaal Delta Park Neeltje Jans                                                     | <b>11</b> |
| 2.3.9                         | Jeugdactiviteiten                                                                                             | <b>11</b> |
| 2.3.10                        | Vrijwilligersuitje (geannuleerd)                                                                              | <b>12</b> |
| <b>3 OVERLEG</b>              |                                                                                                               | <b>12</b> |
| <b>4 DIVERSEN</b>             |                                                                                                               | <b>13</b> |
| 4.1                           | NIEUWJAARSBIIJENKOMST                                                                                         | <b>13</b> |
| 4.2                           | PUBLIC RELATIONS                                                                                              | <b>13</b> |
| 4.3                           | CURSUSRUIMTE & KANTOOR                                                                                        | <b>14</b> |
| 4.3.1                         | Gebruik cursusruimte                                                                                          | <b>14</b> |
| 4.3.2                         | Arbozorg/veiligheid                                                                                           | <b>14</b> |
| 4.3.3                         | AVG                                                                                                           | <b>14</b> |
| 4.3.4                         | Opleiding/ontwikkeling                                                                                        | <b>14</b> |
| <b>5 PERSONEEL EN BESTUUR</b> |                                                                                                               | <b>15</b> |
| <b>6 BIJLAGEN</b>             |                                                                                                               | <b>16</b> |
| <b>FINANCIEEL JAARVERSLAG</b> |                                                                                                               |           |

# VOORWOORD

Een bijzonder jaar ligt achter ons, een jaar met veel beperkingen door de maatregelen in verband met COVID-19 en dan mag je als nieuwe voorzitter een voorwoord van het jaarverslag schrijven.

Ondanks alles en dankzij Astrid, Wendy en Jordan is er hard gewerkt en heeft het MEC toch veel kunnen doen om kinderen en volwassenen bewust te maken van het belang van de natuur om ons heen. Van bij tot zwerfafval, van gezond eten tot duurzaamheid, het is allemaal voor het voetlicht gebracht.

Laten we hopen dat we dit nog jaren mogen voortzetten en dat er komend jaar weer veel georganiseerd en uitgeleend kan worden!

Conny Miermans  
Voorzitter Stichting MEC De Bevelanden



# 1. ALGEMEEN

## 1.1 PERSONEEL

De werkzaamheden voor het MEC werden uitgevoerd door de coördinator (21,6 uur), de medewerker educatie/administratie (14,4 uur) en de medewerker educatie/financiën (14,4 uur). In totaal is de vaste bezetting 1,4 fte. Op projectbasis is er een tijdelijke uitbreiding van 0,1 fte voor de coördinator voor de activiteiten van Schoon Zeeland.

## 1.2 BESTUUR

Het Dagelijks Bestuur kwam 2 bij elkaar en Dagelijks- en Algemeen Bestuur kwam ook 2 keer bij elkaar (merendeel via Teams). In 2020 is voorzitter Alice Speckmann afgetreden en is Conny Miermans als nieuwe voorzitter aangetreden. Verder zijn er nog wat wisselingen geweest in de leden. Een overzicht van alle bestuursleden is vermeld in hoofdstuk 6 op pagina 15. Het bestuur is onbezoldigd.



Samenstelling bestuur:

- één lid door iedere deelnemende gemeente, namelijk Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.
- Twee leden door regionaal werkzaam zijnde natuur- en milieuorganisaties, te weten de Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie (IVN) en de Stichting Behoud de Zak van Zuid-Beveland (BZZB).

## 1.3 VRIJWILLIGERS

Bij het MEC hadden we in 2020 ongeveer 21 vrijwilligers. Die hebben we dit jaar niet zo veel kunnen inzetten. Gelukkig zijn de meeste vrijwilligers trouw aan ons en hebben er slechts 2 afgehaakt waarvan 1 ging verhuizen naar een ander deel in Nederland. We zitten dus nog steeds goed in de vrijwilligers. Zij geven o.a. natuuroudercursussen, lezingen, naschoolse activiteiten, bemannen de infokraam tijdens markten of zitten in het bestuur. Omdat er steeds meer gastlessen op scholen en BSO's worden gegeven zijn we nog wel op zoek naar gastdocenten die dit willen en kunnen doen. Om vrijwilligers te werven maken we niet alleen gebruik van onze eigen site maar zetten we ook vacatures op <http://natuurwerkzeeland.nl/>. Deze site is jaren geleden van start gegaan en alle groene organisaties kunnen daar hun vacatures voor vrijwilligers op zetten. Zonder de hulp van onze trouwe vrijwilligers kunnen veel van onze activiteiten niet uitvoeren. In december hebben we naar alle vrijwilligers een kerst- en nieuwjaarsgroet gestuurd + een attentie. Dit i.p.v. een nieuwjaarsborrel in 2021.



## 2. ACTIVITEITEN

Opmerking vooraf: Door de maatregelen omtrent het coronavirus hebben we heel veel activiteiten moeten afzeggen. Soms zelf op het laatste moment. Zodra het weer mogelijk was hebben we volgens de voorschriften van de Rijksoverheid toch nog activiteiten opgezet en uitgevoerd. Ook de uitleen van het lesmateriaal is beperkt doorgegaan. Veel materiaal is geannuleerd en scholen hebben tijdens de lockdown ook geen reserveringen meer gemaakt. We hebben ons gestort op andere activiteiten waar we anders niet aan toe kwamen.

In het overzicht staan de activiteiten benoemd die al dan niet zijn uitgevoerd.

### 2.1 BASISONDERWIJS

#### 2.1.1 Nieuw lesmateriaal

Tijdens de eerste lockdown in het voorjaar en de tweede in het najaar is er hard gewerkt aan het uitzoeken, opruimen en vernieuwen van het bestaande materiaal. Daarnaast is er veel nieuw materiaal ontwikkeld.

#### Ontwikkeld *Nieuw*

Champignons (Jong Leren Eten)

Voedselverspilling (Jong Leren Eten)

Kruiden (Jong Leren Eten)

4 voedselexpedities in het Tropisch Bos (Jong Leren Eten)

Stoeplantjes

Veldwerk Scharrelen aan de Oosterschelde (NPO)

#### Vernieuwd

Pieter de Pier

Wijzelf

Bijenkist

Zeehonden ontdekkist (NPO)



Oosterschelde bingo (NPO)  
 Scharrelkids (NPO)  
 Lieveheersbeestjes

### Aangeschaft

Dodaars, slechtvalk, visdief, vos (NPO)  
 Losse veldwerkmaterialen (o.a. NPO)  
 Afvalgrijpers (Schoon Zeeland)

### Gekregen

Verschillende opgezette dieren (erfenis)

## 2.1.2 Uitleen lesmateriaal basisonderwijs

Het aantal scholen dat in het jaar 2020 materiaal geleend heeft wordt per gemeente weergegeven in tabel op de volgende pagina (voor een specificatie van uitleen per school, zie bijlage 1).

|                | 2018                  |                                      | 2019                  |                                      | 2020 (coronajaar)     |                                      |
|----------------|-----------------------|--------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------|
| Gemeente       | Totaal aantal scholen | Scholen die materiaal hebben geleend | Totaal aantal scholen | Scholen die materiaal hebben geleend | Totaal aantal scholen | Scholen die materiaal hebben geleend |
| Borsele        | 17                    | 12                                   | 17                    | 12                                   | 17                    | 9 (10)*                              |
| Goes           | 22                    | 15                                   | 22                    | 22                                   | 22                    | 18 (18)*                             |
| Kapelle        | 8                     | 8                                    | 8                     | 8                                    | 8                     | 6 (7)*                               |
| Noord-Beveland | 4                     | 4                                    | 4                     | 4                                    | 4                     | 0 (3)*                               |
| Reimerswaal    | 16                    | 7                                    | 16                    | 8                                    | 16                    | 8 (11)*                              |
| <b>Totaal</b>  | <b>67</b>             | <b>46</b>                            | <b>67</b>             | <b>54</b>                            | <b>67</b>             | <b>41 (49)*</b>                      |

**Tabel 1: Aantal scholen per gemeente dat materiaal leent**

\* = het aantal scholen dat materiaal in de eerste instantie gereserveerd had. Niet al het materiaal dat gereserveerd is opgehaald. Normaal wordt er gedurende het schooljaar ook materiaal gereserveerd maar dat is door de 1<sup>ste</sup> lockdown niet gebeurd. Hierdoor is het totaal veel lager dan voorgaande jaren.

## 2.1.3 Uitleen lesmateriaal overige gebruikers

Onze lesmaterialen worden regelmatig uitgeleend aan andere gebruikers dan de basisscholen in de regio. Ook aan scholen of andere gebruikers buiten regio de Bevelanden. Deze groep betaalt voor het materiaal.

## 2.1.4 Uitleen lesmaterialen

In onderstaande tabel staat het aantal uitleningen vanaf schooljaar 2018 genoemd. In 2020 is het duidelijk dat er veel minder uitleningen zijn geweest.

|                           | Jaar 2018 | Jaar 2019 | Jaar 2020 |
|---------------------------|-----------|-----------|-----------|
| Totaal scholen (bo en vo) | 386       | 478       | 265       |
| Totaal overige gebruikers | 284       | 327       | 115       |

*Tabel 2: Overzicht uitleen*

### 2.1.5 Natuurouders

Natuurouders helpen de leerkracht mee om het natuur- en milieueducatie op school te ondersteunen. Ze organiseren excursies en buitenactiviteiten. Een belangrijke doelgroep voor het MEC.

Op 31 december 2020 stonden er 262 natuurouders in de database van het MEC genoteerd. Een afname van 23 ouders in vergelijking met 2019. Bij elke mailing naar de natuurouders vragen wij of ze nog als natuurouder actief op school zijn. Zo niet, dan worden ze uitgeschreven zodat onze gegevens up-to-date zijn. Dit jaar zijn er weinig nieuwe ouders opgeleid. We hebben geen cijfers van ouders die op school actief zijn als natuurouder maar geen cursus hebben gevolgd.

#### Workshop voor natuurouders

In 2020 kon gelukkig de “Workshop voor nieuwe natuurouders” met het maximum aantal deelnemers (6) doorgedaan. Deze was verzet van april naar september. In 2 bijeenkomsten hebben de ouders kennis gemaakt met wat natuurouders doen op school en zijn ze zelf buiten aan de slag gegaan met verschillende activiteiten. Helaas konden ze het niet meteen in de praktijk uitvoeren omdat ouders niet op de scholen terecht konden. Enthousiast waren ze in ieder geval wel.

### 2.1.6 Activiteiten BO

Naast de uitleen van het lesmateriaal organiseren we jaarlijks verschillende activiteiten voor het basisonderwijs. Alle scholen op de Bevelanden worden hiervoor benaderd en kunnen zich vervolgens aanmelden. De thema's van de activiteiten zijn: Klimaat en Duurzaamheid – Natuur en biodiversiteit – Afval en zwerfafval – Klimaat en Energie.



## THEMA KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

### Warme truiendag

Op vrijdag 7 februari was het landelijke [Warme truiendag](#), een dag waarbij extra aandacht wordt geschonken aan besparing van energie. Op scholen, bedrijven, gemeenten en organisaties zet men deze dag de kachel een graadje lager en doet men een warme trui aan. Het MEC heeft hiervoor een “Muts op, muts af” energie en klimaatquiz gemaakt voor het basisonderwijs. Met deze quiz gingen 8 wethouders op bezoek bij groep 7/8 van een school uit de eigen gemeente. Dit was een mooie kans om in gesprek te gaan met de leerlingen over het klimaat en energiebesparing in het algemeen en het gemeentelijk energiebeleid in het bijzonder. Daarna werd afgesloten met de quiz. De laatste 3 overgebleven leerlingen hebben een leuke prijs gewonnen.

### Dag van de duurzaamheid

Tijdens de landelijke Dag Van De Duurzaamheid (DVDD) op 10 oktober bezochten maar liefst 12 wethouders verschillende scholen op de Bevelanden. In de eerste instantie zouden het er 14 zijn maar 2 wethouders hebben het afgezegd i.v.m. corona.

De leerlingen werden voorgelezen uit het nieuwe boek “Duurzame Kleding” waarna men in gesprek ging over dit thema en klimaat en energie in de gemeente.

### Gastlessen KinderRES

I.s.m. NME Zeeland zijn er in september de eerste gastlessen van het KinderRES (Regionale Energie Strategie). Speciaal voor groepen 7/8 maken gastdocenten de leerlingen wegwijs in waarom de aarde opwarmt, de poolkappen smelten, er steeds meer droogte en tegelijkertijd wateroverlast ontstaat, de gevolgen hiervan voor Nederland en hoe we in Zeeland de uitstoot van broeikasgassen (CO<sub>2</sub>) in 2050 met 95% willen verminderen.

Ruim 35 Zeeuwse scholen hadden zich aangemeld voor deze gastlessen. Hiervoor zijn eerst de gastdocenten opgeleid waarna in september – oktober de eerste lessen zijn uitgevoerd. In 2021 zal, wanneer het weer mogelijk is, de rest van de scholen aan de beurt komen.

Mogelijk gemaakt door het samenwerkingsverband RES Zeeland





## AFVAL EN ZWERFAFVAL

### “Schoon Zeeland” Gastles Plasticsoep / Zwerfafval

Er wordt gebruik gemaakt van de eerste les uit het lespakket van de Plastic Soup Foundation. Na deze les steken de leerlingen zelf de handen uit de mouwen en gaan zwerfafval rapen in de schoolomgeving. De gemeente haalt het zwerfafval na de actie op. Na afloop ontvangt de school het lespakket met daarin opdrachtkaarten, een boek en kranten voor de leerlingen. Deze les vervangt de gastlessen over “Zwerfafval”. Het jaar begon goed met 9 lessen. Daarna zijn er in juli nog 2 scholen in de gemeente Kapelle bezocht. Wethouder Herselman kwam langs om de jutbak te openen.

### Gastles Afval scheiden wordt een feestje

Tijdens deze gastlessen die bedoeld zijn voor groep 1 t/m 8 wordt de leerlingen geleerd dat afval een grondstof is die weer hergebruikt kan worden. Het scheiden van het afval thuis, op school en waar dan ook op de wereld is belangrijk voor een gezond milieu. Een onderdeel van de les ging over “Plasticsoup en zwerfafval”.

De lessen (in totaal 42) zijn gegeven in de gemeente Borsele en Reimerswaal.

Deelnemende scholen hebben een set afvalbakken voor in de klas gekregen.

[Lees hier het artikel dat de Bode aan de gastles heeft besteed](#)

## NATUUR EN BIODIVERSITEIT

### Vaartocht Oosterschelde



Een mooie activiteit uit de doorgaande leerlijn Oosterschelde is “Varen op de Oosterschelde met schoolklassen”. Speciaal voor leerlingen die in groep 5 en 6 van het basisonderwijs zitten hebben we een educatief programma opgezet wat al jaren op voldoende deelname kan rekenen. Helaas is het in het coronajaar wat anders gelopen. In de eerste instantie hadden 14 scholen zich aangemeld en waren de data voor de vaartocht al vastgelegd. Gelukkig konden er in 2020 uiteindelijk toch nog 8 schoolgroepen gaan varen. Deze vaartocht wordt financieel mogelijk gemaakt door het Nationaal Park Oosterschelde. De scholen zelf betalen een eigen bijdrage van 135 euro per tocht.



### Naschoolse activiteiten

Organisaties zoals BONS, SMWO, Omnis Kindcentrum, KIBEO, JongKappelle vragen regelmatig om activiteiten na schooltijd uit te voeren of materialen te leveren hiervoor. Hiervoor hebben we een activiteitenoverzicht gemaakt dat jaarlijks naar deze organisaties wordt verstuurd. We verzorgen alleen een activiteit als er 6-12 aanmeldingen zijn. In 2020 hebben we 15 activiteiten verzorgd.

### Onderwijsservicebus “De Columbus”

Ook in 2020 heeft het MEC weer verschillende materialen geleverd aan de onderwijsservice bus “De Columbus” die verschillende dorpen in Zeeland aandoet. Voor het MEC is dit interessant want schoolklassen bezoeken de bus ook. Leerkrachten zien het lesmateriaal en kunnen het vervolgens bij ons lenen. Normaal wordt er elk kwartaal een ander thema onder de loep genomen maar in 2020 heeft de bus minder gereden i.v.m. corona.

## GEZONDHEID/JONG LEREN ETEN

### Wintergroenten pakketten uitgedeeld

In januari zijn 32 scholen met 978 leerlingen aan de slag gegaan met 34 wintergroenten pakketten. In de bijgeleverde handleiding staan voor alle groepen handige, eenvoudige lessuggesties en opdrachten om het belang van regionaal geteelde seizoensgroenten te laten zien aan leerlingen.

Het groentepakket wordt tegen gereduceerd tarief geleverd door de [“De Grote Verleiding”](#) uit Kruiningen.

Extra in 2020: We hadden een prijs in het vooruitzicht gesteld voor de school die de leukste, mooiste of lekkerste foto of filmpje had gemaakt van de leerlingen die met het pakket aan de slag waren gegaan. De prijs is gewonnen door OBS Schengehof uit 's-Heer Arendskerke. Zij hadden de expeditie “Een fruitige jungletocht” gewonnen in het Tropische



bos van het Omnium. Deze kon gelukkig in september eindelijk doorgaan.

### **Zadenpakketten uitgedeeld**

Het onderwijs wordt gestimuleerd om met hun leerlingen te gaan (moes)tuinieren. We ondersteunen dat graag met onze (nieuwe) materialen. Ook landelijke acties zetten we i.s.m. de Zeeuwse NME centra uit bij de regionale scholen.

Voor de actie gratis groentezaden van De Rijk-Zwaan hebben 24 scholen zich aangemeld en zijn aan de slag gegaan met het kweken van groenten in de moestuin of thuis op de vensterbank.

### **Training gastdocenten Tropische Tuin Omnium**

Voor de 4 nieuwe (voedsel)excursies in het Tropische Bos van het Omnium zijn er 3 nieuwe gastdocenten opgeleid. Zij zullen de groepen begeleiden die zich aanmelden voor de verschillende excursies. De excursies zijn bedoeld voor groep 1 t/m 8 BO en onderbouw VO. Scholen betalen hiervoor een bijdrage die zij kunnen betalen uit de landelijke subsidie voor Jong Leren Eten.

Naast de training is bij elke excursie een leskist gemaakt die in het bos gebruikt wordt.

### **Overzicht gastlessen en excursies**

In 2020 zijn de gastlessen en excursies vanaf maart tot half juni niet doorgegaan. In het najaar zijn we tot november weer voorzichtig van start gegaan. Er zijn 8 gastdocenten actief die samen 62 gastlessen of excursies hebben gegeven.

| <b>Gastles</b>                      | <b>Aantal</b> |
|-------------------------------------|---------------|
| Afvalscheiden wordt een feestje     | 42            |
| (Trek)vogels                        | 2             |
| Zwerfafval/Plasticsoep              | 11            |
| KinderRES                           | 5             |
| Op expeditie in het Tropisch Bos    | 2             |
| Egels en andere dieren van de Mikke | --            |
| Imker in de klas                    | --            |
| Zeehonden in de Zeeuwse Delta       | --            |



## 2.2 VOORTGEZET ONDERWIJS /MBO

I.v.m. de sluiting van het VO zijn de activiteiten die gepland stonden **afgezegd**.

## 2.3 BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD

### 2.3.1 Hollandsche Hoevedag

Alles georganiseerd en afgesproken. **Afgezegd**.



### 2.3.2 Ouderenproject: Lezing ouderen “Een terugblik op de Oosterschelde”

Voor het 9de jaar alweer maar zeer succesvol. Begin 2020 stonden er al 23 lezingen gepland. Onze vrijwilligers zijn direct met hun bezoeken begonnen maar moesten begin maart ermee stoppen. Er zijn gelukkig nog 8 lezing geweest bij verschillende zorgcentra. De lezing wordt gegeven aan zowel kleine als grote gezelschappen en wordt zeer gewaardeerd door zowel de deelnemers als de begeleiding. Het project is in samenwerking met NME-Schouwen Duiveland, NME-Walcheren en NME-Tholen opgezet en financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).



### 2.3.3 “Schoon Zeeland” Afvalopruimactie “Schone Schelde”

Op zaterdag 14 maart zou de “Schone Schelde” weer plaats vinden. Alles was er klaar voor en er waren veel aanmeldingen in regio de Bevelanden. Helaas **afgezegd** op de allerlaatste dag.

Gelukkig hebben we het op zaterdag 19 september dunnetjes overgedaan. Aangesloten bij “De World Cleanup Day” zijn er op de Bevelanden op 5 verschillende locaties en ruim 70 deelnemers actief zwerfafval gaan rapen langs de Ooster- en Westerschelde. Het was een prachtige dag en er is vooral veel klein spul geraapt in 2 uur tijd.

### 2.3.4. Nachtvliedernacht + Nacht van de Nacht - **afgezegd**





### 2.3.5. Goese Sasdag

De eerste activiteit die weer door kon gaan! Gelukkig maar.

In de [Oosterscheldeweek 2020](#) (altijd de 2 week van september) is i.s.m. de [Nederlandse Ondersport Bond](#) weer de leuke en gezellige middag voor jong en oud aan de Oosterschelde georganiseerd. Lekker buiten aan het Goese Sas en een fijne en veilige locatie voor kinderen en duikers. Het was een mooie nazomerdag en er werden weer mooie dieren en wieren gevonden. Genieten dus. In de aquariabakken was alles goed te zien. Er kwamen een in 3 uur tijd een kleine 150 mensen langs. Financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).



### 2.3.6 “Schoon Zeeland” Workshops “Papierpulp” voor BSO's

In 2020 zijn we verder gegaan met de workshops over zwerfafval. In januari, februari en maart was het thema “Oud papier”. Kan dat gerecycled worden en hoe dan? De thema's veranderen jaarlijks. De kinderen gaan onder begeleiding van een gastdocent zelf aan de slag om te onderzoeken waaruit een afvalproduct bestaat en geven hier met hun eigen creativiteit een nieuwe functie aan. Doel is dat de kinderen bewust worden van de waarde van het afval dat wij dagelijks weggooien. De workshop is gegeven bij 20 BSO's op de Bevelanden. Per workshop doen er gemiddeld 6 kinderen mee.



### 2.3.7 “Schoon Zeeland” Materialensets Reimerswaal

Voor de 4 servicepunten die de gemeente Reimerswaal heeft opgezet is er een er een set “Zwerfafval” gemaakt. De set bestaat uit een stevige zak met daarin 8 grijpers en een tas met 8 hesjes en vuilniszakken. In juli heeft wethouder Both de tassen in ontvangst genomen en 1 gezin in het zonnetje gezet omdat de kinderen vaak langs de dijk zwerfafval rapen. Zij hebben een eigen set ontvangen. Andere inwoners van gemeente Reimerswaal (zowel volwassenen als kinderen) kunnen het materiaal lenen bij een servicepunt in de buurt en kunnen zo de eigen omgeving schoon te houden.

### 2.3.8 Educatiemateriaal voor Deltapark Neeltje Jans

Naar aanleiding van een presentatie die het MEC gegeven heeft tijdens gastheerbijeenkomst van het Nationaal Park Oosterschelde heeft Deltapark Neeltje Jans een bestelling gedaan voor het maken van educatiemateriaal. Dit materiaal is geleverd in juni en wordt met name ingezet voor basisschoolleerlingen die het park bezoeken.



### 2.3.9 Jeugdactiviteiten

Bijna iedere maand organiseert het MEC een natuuractiviteit voor de jeugd. Meestal wordt er een deskundige uitgenodigd en er wordt heel veel buiten gedaan. Gewoonlijk worden deze activiteiten druk bezocht. Dit jaar zijn bijna alle activiteiten voorbereid maar vanaf maart **afgezegd** i.v.m. corona. De eerste is doorgegaan met een normaal aantal deelnemers. De 2<sup>de</sup> in september met het maximum aantal deelnemers (5)

| 2.3.9     | Jeugdactiviteiten                            | Deelnemers | Vrijwilligers |
|-----------|----------------------------------------------|------------|---------------|
| Februari  | Wetenschappelijke woensdag                   | 21         | 3             |
| Maart     | Minimoestuin workshop                        | -          | -             |
| April     | Expeditie Hollandsche Hoeve                  | -          | -             |
| Mei       | Hollandsche Hoevedag                         | -          | -             |
| Juni      | Modderdag                                    | -          | -             |
| September | Wolworkshop                                  | 5          | 2             |
| Okt       | Kriebelbeestjes safari                       | -          | -             |
| November  | Bouw je eigen egelhuisje                     | -          | -             |
| Dec       | De uilenexpert vertelt / braakballen pluizen | -          | -             |

### 2.3.10 Vrijwilligersuitje

Helaas hebben we het uitje voor de vrijwilliger dit jaar moeten uitstellen. We hopen in 2021 weer een gezellige dag te hebben met z'n allen.

## 3. OVERLEG

MEC De Bevelanden is vertegenwoordigd in verschillende provinciale en regionale overlegstructuren, sommige structureel, andere incidenteel.

De volgende bijeenkomsten werden door de coördinator bijgewoond:

- Provinciaal MEC-overleg 3x
- Werkgroep Voorlichting en Educatie NPO 1x
- Overleg Hollandsche Hoevedag 2x
- Schoon Zeeland 3x

Daarnaast is er samengewerkt met o.a. KNNV De Bevelanden, Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ), Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, St. Zeeuws landschap, Zeeuwse bibliotheek en de Bevelandse gemeenten. In *bijlage 2* een volledig overzicht van partijenwaarmee is samengewerkt.



## 4. DIVERSEN

### 4.1 NIEUWJAARSBIJEENKOMST

Zoals altijd een goed begin van het nieuwe jaar. Voor al onze vrijwilligers, bestuurders en contacten.

### 4.2 PUBLIC RELATIONS

**Pers:** Het MEC zorgt ervoor dat de activiteiten en projecten regelmatig in de vorm van persberichten in de regionale dag- en advertentiebladen zijn te lezen. Bij nieuwe projecten wordt direct contact opgenomen met de pers. *Bijlage 4: een greep uit de media*

**Presentaties:** 1 x tijdens moestuincoachcursus, 1 x tijdens bijeenkomst gastheren Nationaal Park Oosterschelde, 1 x online symposium Jong Leren Eten; promotie van de excursies in het Tropisch Bos.

**Activiteiten folder:** Begin januari is er een folder uitgekomen waarin de jeugdactiviteiten tot aan de zomervakantie genoemd worden. Doelgroep: kinderen van 4 t/m 12 jaar. Het blijkt dat de folder goed gelezen wordt en dat er via de folder veel aanmeldingen zijn gekomen voor de activiteiten. De activiteiten worden ook geplaatst op facebook en Instagram en soms wordt er naar de scholen een aankondiging via de mail verstuurd.

**Nieuwsbrief scholen:** In 2020 zijn er 4 nieuwsbrieven versturen via mailchimp naar alle basisscholen, deelnemers, vrijwilligers en contactambtenaren van de gemeenten.

**Website:** De website wordt wekelijks bijgehouden.

**Youtube:** Er is in 2020 geen film gemaakt voor ons eigen Youtube kanaal. Op Insta zijn er verschillende eigen filmpjes geplaatst.



**Twitter:** Op 31 december 2020 hadden we 211 volgers. Dit is een stijging van 11

**Facebook:** Op 31 december 2020 469 volgers. Dat is een stijging van 65

**Instagram:** Op 31 december 2020: 265 volgers. Dit is een stijging van 130

**Promotiemateriaal:** Film “Varen met schoolgroepen”. I.v.m. corona zijn er veel minder vaartochten geweest dan anders. Een deel van het budget (van het NPO) wat hiervoor gereserveerd stond is gebruikt om de film te laten maken.  
Extra shirt zijn aangeschaft voor 3 nieuwe gastdocenten.

**Markten:** We hebben niet op markten gestaan.

## **4.3 KANTOOR EN CURSUSRUIMTE**

### **4.3.1 Gebruik cursusruimte**

Dit jaar is er maar weinig gebruik gemaakt van de cursusruimte. Alle geplande afspraken zijn afgezegd vanaf begin maart. De cursusruimte wordt normaal goed gebruikt door verschillende natuurorganisaties. Deze groepen mogen gratis gebruik maken van de ruimte. Voor gebruik van koffie en thee wordt een vergoeding gevraagd. Andere groepen betalen per dagdeel een bijdrage.

IVN Zeeland: cursussen 2x

KNNV De Bevelanden: Vergaderingen en cursussen 5 x

Hollandsche Hoevedag: Overleg 1x

Poldernatuur: cursus 2x

### **4.3.2 Arbozorg/veiligheid**

Ook dit jaar hebben 2 medewerkers weer de herhalingscursus Bedrijfhulpverlener (BHV) in februari gevolgd en met goed gevolg afgesloten.

Het arbobeleid en een risico en inventarisatie is afgerond. Het document is opgeslagen.

### **4.3.3. AVG**

Het privacy beleid is gecontroleerd.

### **4.3.4 Opleiding / ontwikkeling**

Workshop Indesign en Illustrator voor en door het eigen personeel. Eenvoudige klussen wat betreft ontwerp en opmaak van documenten/ lesmateriaal kunnen we nu zelf uitvoeren.



## 5. PERSONEEL EN BESTUUR

### Personeel

Mw. A.M.E. Meijer: coördinator 21,6 uur (+ 3,6 uur op tijdelijke basis)

Mw. J-L. Hoeneveld: educatief medewerker 14,4 uur

Mw. W. van Velsen: educatief medewerker/financiën 14,4 uur

### Bestuur

De samenstelling van het Algemeen Bestuur in 2020 was als volgt:

|                                       |              |                                                    |
|---------------------------------------|--------------|----------------------------------------------------|
| Mw. A. Speckmann, voorzitter (DB)     | tot juli     |                                                    |
| Mw. C. Miermans, voorzitter (DB)      | vanaf juli   |                                                    |
| Dhr. G. Koenders, penningmeester (DB) |              | * IVN De Zeeuwse Delta                             |
| Dhr. P. Schenkelaars, secretaris (DB) |              | * Gemeente Noord-Beveland                          |
| Dhr. A. van der Reest                 |              | * Gemeente Goes                                    |
| Dhr. E. Damen                         | tot juli     | * Gemeente Kapelle                                 |
| Dhr. S. Mackintosh                    | vanaf 26 mei |                                                    |
| Dhr. A. Witkam                        |              | * Gemeente Borsele                                 |
| Dhr. D. Verburg                       |              | * Gemeente Reimerswaal                             |
| Mw. M. van der Jagt                   |              | * Stichting BZZB (Behoud de Zak van Zuid-Beveland) |

Het Algemeen en Dagelijks bestuur is onbezoldigd.

### Adres

Stichting MEC De Bevelanden

Kattendijksedijk 23, 4463 AL, Goes

Telefoon: 0113-252628

e: [info@mecdebevelanden.nl](mailto:info@mecdebevelanden.nl) website: [www.mecdebevelanden.nl](http://www.mecdebevelanden.nl)

## **6. BIJLAGEN**

1 Uitleen materiaal + deelname activiteiten per school

1 Deelname jeugdactiviteiten per gemeente

2 Samenwerking met andere organisaties/overheden

3 Een greep uit de media

|    | <b>Gemeente Kapelle</b>        | <b>School</b>                  | <b>Aantal<br/>uitleningen</b> | <b>Deelname<br/>activiteiten<br/>of gastlessen</b> | <b>Deelnemers<br/>jeugd-<br/>activiteiten</b> |
|----|--------------------------------|--------------------------------|-------------------------------|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| 1  | Kapelle                        | Moolhoek                       | 13                            | 2                                                  |                                               |
| 2  |                                | Juliana van Stolbergschool     | 29                            | 1                                                  |                                               |
| 3  |                                | 't Honk                        | 7                             |                                                    |                                               |
| 4  |                                | Eben Haezer (so)               | 1                             |                                                    |                                               |
| 5  |                                | Samuel (so)                    | 14                            | 2                                                  |                                               |
| 6  |                                | <i>Isaac Beekman</i>           |                               |                                                    |                                               |
| 7  | Biezelinghe                    | De Linge                       | 4                             | 1                                                  |                                               |
| 8  | Wemeldinge                     | De Hoeksteen                   |                               | 1                                                  |                                               |
| 9  |                                | Wemeldinge                     |                               | 1                                                  |                                               |
|    |                                |                                |                               |                                                    |                                               |
|    | <b>Gemeente Noord-Beveland</b> | <b>School</b>                  |                               |                                                    |                                               |
| 1  | Colijnsplaat                   | Het Stelleplankier             |                               | 1                                                  |                                               |
| 2  | Kamperland                     | De Kamperschouw                |                               | 2                                                  |                                               |
| 3  | Kortgene                       | De Zuidvliet                   |                               | 1                                                  |                                               |
| 4  | Wissenkerke                    | De Vliete                      |                               | 2                                                  |                                               |
|    |                                |                                |                               |                                                    |                                               |
|    | <b>Gemeente Goes</b>           | <b>School</b>                  |                               |                                                    |                                               |
| 1  | Goes                           | Koelman                        | 13                            | 1                                                  |                                               |
| 2  |                                | Dr. C. Steenblok               | 1                             | 1                                                  |                                               |
| 3  |                                | De Wingerd                     | 12                            | 1                                                  |                                               |
| 4  |                                | Bisschop Ernst                 | 6                             | 2                                                  |                                               |
| 5  |                                | Holtkamp                       | 22                            |                                                    |                                               |
| 6  |                                | De Basis                       |                               | 2                                                  |                                               |
| 7  |                                | <i>Prof. Dr. Kohnstamm</i>     |                               |                                                    |                                               |
| 8  |                                | De Tweemaster                  | 1                             |                                                    |                                               |
| 9  |                                | De Zuidwesthoek                | 5                             | 1                                                  |                                               |
|    |                                | De Wereldwijzer                |                               | 1                                                  |                                               |
| 10 |                                | Prinses Beatrix                | 2                             |                                                    |                                               |
| 11 |                                | 't Noorderlicht                |                               | 3                                                  |                                               |
| 12 |                                | Prinses Irene                  | 6                             | 1                                                  |                                               |
| 13 |                                | De Kring (so)                  | 6                             | 2                                                  |                                               |
| 14 |                                | Odyzee (so)                    | 2                             | 1                                                  |                                               |
| 15 |                                | De Sprienke (so)               | 8                             | 3                                                  |                                               |
| 16 |                                | Deltaschool (so)               | 1                             |                                                    |                                               |
| 17 |                                | De Tweern (so)                 | 12                            | 2                                                  |                                               |
|    |                                | De Wissel (so-VO)              | 2                             |                                                    |                                               |
| 18 |                                | <i>Calvincollege Goes (VO)</i> |                               |                                                    |                                               |
| 19 |                                | <i>Pontes Bergweg (VO)</i>     |                               |                                                    |                                               |
| 20 |                                | <i>Pontes Oranjeweg (VO)</i>   |                               |                                                    |                                               |
| 21 |                                | <i>Ostrea (VO)</i>             |                               |                                                    |                                               |
| 22 | Wolphaartsdijk                 | Johannes Calvin                | 4                             | 1                                                  |                                               |
| 23 |                                | <i>Samenspel</i>               |                               |                                                    |                                               |
| 24 | 's-Heer Arendskerke            | Schengehof                     | 3                             | 3                                                  |                                               |

|    |                                 |                                     |                           |                                            |                                      |
|----|---------------------------------|-------------------------------------|---------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------|
| 25 | Kloetinge                       | De Kloetingseschool                 | 1                         | 1                                          |                                      |
| 26 | Wilhelminadorp                  | <i>Stamperius</i>                   |                           |                                            |                                      |
| 27 | 's-Heer Hendrikskinderen        | De Poeljeugd                        |                           | 3                                          |                                      |
|    |                                 |                                     |                           |                                            |                                      |
|    | <b>Gemeente Borsele</b>         | <b>School</b>                       | <b>Aantal uitleningen</b> | <b>Deelname activiteiten of gastlessen</b> | <b>Deelnemers jeugd-activiteiten</b> |
| 1  | Borssele                        | Frank van Borssele                  |                           | 1                                          |                                      |
| 2  |                                 | Ds.G.H. Kerstenschool               | 5                         |                                            |                                      |
| 3  | Driewegen                       | 't Opstapje                         | 1                         | 1                                          |                                      |
| 4  | 's-Gravenpolder                 | De Linden                           | 1                         |                                            |                                      |
| 5  |                                 | De Rank                             | 4                         |                                            |                                      |
| 6  |                                 | Koningin Juliana                    | 5                         |                                            |                                      |
| 7  | 's-Heerenhoek                   | Don Bosco                           | 2                         |                                            |                                      |
| 8  | Heinkenszand                    | De Wegwijzer                        |                           | 3                                          |                                      |
| 9  |                                 | De Reiger                           |                           | 3                                          |                                      |
| 10 |                                 | Jan van Schengenschool              | 2                         |                                            |                                      |
| 11 | Hoedekenskerke                  | De Regenboog                        |                           | 1                                          |                                      |
| 12 | Kwadendamme                     | Mgr. Heyligersschool                | 2                         |                                            |                                      |
| 13 | Lewedorp                        | De Leeuwerik                        | 6                         | 2                                          |                                      |
| 14 | Nieuwdorp                       | <i>De Regenboog</i>                 |                           |                                            |                                      |
| 15 | Nisse                           | De Meidoorn                         | 8                         | 1                                          |                                      |
| 16 | Oudelande                       | De Schakel                          |                           | 1                                          |                                      |
| 17 | Ovezande                        | De Zandplaat                        |                           | 1                                          |                                      |
|    |                                 |                                     |                           |                                            |                                      |
|    | <b>Gemeente Reimerswaal</b>     | <b>Scholen</b>                      |                           |                                            |                                      |
| 1  | Hansweert                       | Schuttevaer                         |                           | 1                                          |                                      |
| 2  |                                 | De Eendracht                        | 4                         | 3                                          |                                      |
| 3  | Krabbendijke                    | De Zevensprong                      | 5                         | 3                                          |                                      |
| 4  |                                 | Julianaschool                       |                           | 1                                          |                                      |
| 5  |                                 | De Klimroos                         |                           | 3                                          |                                      |
| 6  |                                 | <i>Calvijncollege (VO)</i>          |                           |                                            |                                      |
| 7  | Kruiningen                      | De Welle                            | 6                         | 2                                          |                                      |
| 8  |                                 | Dr. A. Comrieschool                 | 8                         |                                            |                                      |
| 9  |                                 | Voorhoute                           |                           | 2                                          |                                      |
| 10 | Oostdijk                        | <i>De Bornput</i>                   |                           |                                            |                                      |
| 11 | Rilland                         | De Horizon                          |                           | 2                                          |                                      |
| 12 |                                 | <i>De Zandbaan</i>                  |                           |                                            |                                      |
| 13 |                                 | De Reigersberg                      |                           | 3                                          |                                      |
| 14 | Waarde                          | D'n Akker                           | 12                        | 3                                          |                                      |
| 15 | Yerseke                         | Ds. G.H. Kerstenschool              | 14                        | 1                                          |                                      |
| 16 |                                 | <i>Het Kompas</i>                   |                           |                                            |                                      |
| 17 |                                 | Parelmoer                           | 5                         | 1                                          |                                      |
|    |                                 |                                     |                           |                                            |                                      |
|    | <b>Overige organisaties</b>     |                                     |                           |                                            |                                      |
|    | <i>Dagarrangem. JongKapelle</i> | <i>IVN Zeeuwse Delta</i>            | <i>Schoon Zeeland</i>     |                                            |                                      |
|    | <i>Gemeente Borsele</i>         | <i>Kibeo (Bevelanden)</i>           | <i>Scouting HvB</i>       |                                            |                                      |
|    | <i>Gemeente Goes</i>            | <i>MEC De Bevelanden</i>            | <i>Scouting Jacob V.</i>  |                                            |                                      |
|    | <i>Gemeente Noord-Beveland</i>  | <i>Nationaal Park Oosterschelde</i> | <i>De Akkerwinde</i>      |                                            |                                      |
|    | <i>Gemeente Reimerswaal</i>     | <i>Natuurmonumenten</i>             | <i>Columbus</i>           |                                            |                                      |
|    | <i>Het Zeeuwse Landschap</i>    | <i>NSA (BONS)</i>                   |                           |                                            |                                      |
|    | Imkerver. N - Z Beveland        | Particulieren                       |                           |                                            |                                      |



**Bijlage 2 Samenwerking met organisaties/overheden**

| <b>Natuur &amp; Milieu organisaties</b> | <b>Overheid</b>                   | <b>Bedrijven</b>         |
|-----------------------------------------|-----------------------------------|--------------------------|
| Nationaal Park Oosterschelde            | Gemeente Goes                     | Omnium Tropisch bos Goes |
| IVN Zeeland                             | Gemeente Noord-Beveland           | Restaurant 4-Linden Goes |
| IVN Zeeuws Delta                        | Gemeente Borsele                  |                          |
| Natuurmonumenten                        | Gemeente Reimerswaal              |                          |
| Staatsbosbeheer                         | Gemeente Kapelle                  |                          |
| KNNV De Bevelanden                      | SMWO Goes                         |                          |
| NME Schouwen-Duiveland                  | Bons Borsele                      |                          |
| NME Walcheren                           | Jong Kapelle                      |                          |
| Natuur&Zo Terneuzen                     | Kibeo                             |                          |
| NME Tholen                              | Kinderboerderij Hollandsche Hoeve |                          |
| Zeeuws Landschap /Terra Maris           | Rijkswaterstaat                   |                          |
| Stichting landschapsbeheer Zeeland      | Omnis Kindcentrum                 |                          |
|                                         |                                   |                          |
| <b>Overige</b>                          |                                   |                          |
| Ambachtscentrum                         |                                   |                          |
| Scouting HvB-Gosaha                     |                                   |                          |



WAARDE - De Reimerswaalse burgemeester José van Egmond en haar assistente Maria Twigt hebben vrijdag, op de Dag van de Duurzaamheid, voorgelezen op basisschool D'n Akker in Waarde. Dat gebeurde op de eigen school van Maria, én in haar eigen klas, groep 7/8. Het thema van de dag was dit jaar 'De wereld van kleding'. FOTO COBY WEIJERS

Jonge helden krijgen voor hun inzet eigen afvalgriper

# LUBBES-KINDEREN RUIMEN TROUW ZWERFAFVAL OP

**WAARDE** – Al ruim anderhalf jaar lopen vier kinderen uit het gezin Lubbes regelmatig een rondje in hun dorp Waarde langs de dijk bij het voetbalveld. Met hun blote handen en een vuilniszak in de aanslag rapen ze alle troep op die ze tegenkomen. Gewoon, omdat ze begaan zijn met de natuur en iets willen doen tegen al dat zwerfafval. Dinsdag kregen ze van de Beemerswaalse wethouder Maarten Both hun eigen zwerfafvalgriper. Ook voor andere inwoners is er voortaan een opruimset beschikbaar via de gemoente.

DOOR MARLYN PETERS

De gemeente Beemerswaard en Milieu Educatie Centrum De Bevelanden (MEC) vonden dit een prachtig initiatief dat ondersteuning verdiende. Op voor de kinderen vertrouwd terrein, bij het voetbalveld aan de Schaarweg dragen Joël (11), Mirthe (9), Sarah (7) en Jachin (4) een griper, veiligheidshesje en vuilniszakken. Ze hoeven vanaf nu het zwerfafval niet meer met de handen op te rapen. Hun jongere zusje Micah van twee vindt het allemaal reuze interessant en wil eveneens een griper vasthouden. Om het helemaal af te maken krijgt ze van de wethouder prompt een felgroen hesje aangemeten. Jong gekend is oud gedaan.

## Waterpistool

Oeverloopt naar hun bevestigingen: antwoorden Joël en Mirthe in koor en zonder enige twijfel: "We helpen zo de natuur en de dieren." Bevelanden leggen ze uit dat dieren het zwerfplastic opeten en daaraan kunnen sterven; misschien zelfs uitsterven. "En wij willen hier iets tegen doen." Tijdens hun ronde komen de kinderen de gekke dingen tegen, van lijmcrabbelkies, zakjes poedersuikers en speelgoedauto's tot een een kopot



Micah, wethouder Maarten Both, Mirthe, Joël, Jachin en Sarah (van) met hun nieuwe uitrusting. FOTO MARLYN PETERS

waterpistool. "Over een afstand van krap tweehonderd meter hadden we laatst drie vuilniszakken vol rommel", zegt Joël en nog steeds klinkt ongeloof door in zijn stem.

## Speciaal

In een korte toespraak prees Both de kinderen. "Dat we hier zijn vandaag komt door jullie. Niet alleen rapen jullie rommel op die jullie toevallig eens een keer tegenkomen op de weg, nee, jullie gaan speciaal van huis

om rotzooi op te ruimen." Both vertelt dat de burgemeester dit fantastisch vindt. "Helaas kon zij er vandaag niet bij zijn, omdat ze met vakantie is." De wethouder hoopt dat meer inwoners van Beemerswaard, jong en oud, het voorbeeld van de Lubbes-kinderen volgen. Zelf nam Both vier zwerfvastels in ontvangst uit handen van Astrid Meijer van MEC de Bevelanden. Deze pakketten zijn bestemd voor de vier gemeentelijke steunpunten in Kruisingen, Krabbendijk, Versake en Gikland. Ze bevatten gripers

voor volwassenen en kinderen, hesjes en vuilniszakken. Inwoners van Beemerswaard die net als de Lubbes-familie een handje willen toesteken om zwerfafval op te ruimen, kunnen hiervan gebruik maken. Het is wel nodig naar de gemeente te bellen en een afspraak te maken met de voorman van het steunpunt. Inwoners spreken dan af wanneer ze een zwerfafvalset ophalen en weer terugbrengen.

## Handiger

Tot slot stak de wethouder, bijgestaan door zijn tienjarige zoon Alexander, zelf de handen uit de mouwen. En Joël, Mirthe, Sarah, Jachin, ook de kleine Micah zijn zeer in hun sas met de gripers. "Handiger dan met je handen en je kunt beter in de boesjes komen met de griper."

'Drie vuilniszakken vol troep binnen tweehonderd meter!'





## OOSTERSCHDELDE ONDERWATERLEVEN

## 'Een zeester? Het lijkt Spongebob wel'

**Vol trots laat Toon Vermeulen (4) zijn buit zien. Krabbetjes, kreukels en oesters zitten er in zijn emmertje. Met opa Wim Vermeulen (59) struint hij over het drooggevalen slik bij Goese Sas, waar een speurtocht jong en oud laat kennismaken met het leven in de Oosterschelde.**

Timo van de Kastele  
Goese

**'O**nder de stenen, snel", roept Toon. Het ventje, twee jaarven hoog, weet niet hoe snel hij naar beneden moet duiken, wanneer zijn opa een steen omdraait. Vliegensvlug duiken de krabbetjes in het slik, net voordat Toon ze kan pakken. Met schopnetten, emmers, loepnetjes en zoekkaarten lopen de kinderen rond, op zoek naar alles wat leeft. En soms niet meer leeft. Van krabben en garnalen tot zeesterren die stevig op stenen zitten gekleefd.

Het is voor het eerst dat Milieu Educatie Centrum (MEC) De Bevelanden en de Nederlandse Onderwatersport Bond (NOB) in dit coronajaar een activiteit organiseren. „De belangstelling is ongekend", zegt vrijwilliger Lillian Schoonderwoerd. „Je kunt wel merken dat ouders met kinderen hier naar uitgekomen hebben. Zo druk als nu zien we het niet vaak."

**'Het lijkt wel Spongebob'**  
Plus komt er een duiker uit het water lopen. Aan zijn pak hangt een



▲ Toon Vermeulen laat met opa Wim de krabben zien die hij bij Goese Sas gevonden heeft. Kinderen konden zaterdag kennismaken met het onderwaterleven. FOTO: JIM THAATSEN

geel net, vol zeesterren, zeenaalden en hooiwagenkrabben. „Alleen de sepi's weten me te vlug af", zegt duiker Lodewijk Koelen, terwijl hij met zijn buit de dijk oploopt. „Straks ga ik nog een keer terug, op zoek naar donderpaden." Zijn vangst gaat in doorzichtige glazen bakken, zodat de kinderen kennis kunnen maken met nog meer onderwaterleven.

„Dat lijkt wel Spongebob", roept een ventje als hij een zeester ziet. „Maar dan wel stekelig." Schoonderwoerd pakt de zeester op en laat de onderkant zien. „Moet je kijken,

hier zitten wel duizenden zuignapjes." Gebiologeerd kijken de kinderen toe. Heel voorzichtig laat Ezra

**Die rechte zeepaardjes heb ik nog nooit gezien**

—een vader

van Dongen (11) uit Goese zijn vinger over de nopjes glijden. „Dat is zacht." Zelf heeft hij er ook een aantal gevangen. Plus een paar grote

krabben. In zijn vingers geknepen is hij nog nooit.

De aquaria trekken veel bekijks. En niet alleen van de kinderen. Ook racefietsers stoppen even om een kijkje te nemen.

#### Rechte zeepaardjes

De diversiteit aan Oosterscheldeleven verbaast ook de ouders. „Verrassend wat er allemaal leeft en waar je geen weet van hebt. Die rechte zeepaardjes heb ik nog nooit gezien", zegt één van de vaders. Het blijken geen zeepaardjes, maar zeenaalden, zegt Schoonderwoerd. „Ze

zijn familie van elkaar, dus ik begrijp de verwarring wel."

Met de speurtocht wil het Milieu Educatie Centrum laten zien hoe mooi Zeeland onder waterlijn is. „Mensen denken dat je in de Oosterschelde niets ziet. Dat het zacht slecht, en het water altijd koud is. Het tegendeel is waar. Wacht maar eens tot de duikers straks met een zeenaaktslak aankomt zetten. Die zijn pas echt schitterend, helemaal onder een microscoop."

De krabben, zeesterren en andere zoedieren zijn na afloop stuk voor stuk weer teruggezet in het water.



## Actie Schone Schelde vanwege virus verzet

Harmen van der Werf

**Schoonhoven**

Alle Schone Schelde-organisaties die van deze ochtend op de uitnodigingen, zijn ook vanwege de coronavirus-uitbraak opgeschiet. Schoon Zeeland heeft dit bekendgemaakt op zijn website. Voor nu zijn van de over de hele provincie verspreide acties hadden zich van tevoren meer dan honderd mensen aangemeld. Het hoogste aantal inschrijvingen voor een locaalacties langs de Zaanen-Vlaamse Wierdenbeek bij was vrijdagochtend, de wel in Hoofddorp.

De organisatie heeft evenwel nu

de mededelingen van premier Rutte donderdagmiddag bezien het zekere voor het onzekere te maken. De gemeenten Huis, Huis en Terneuzen zouden vandaag in navolging van tal van andere overheden om instancies ook de samenwerkingsverbanden Schone Schelde onderbreken. Dit gaat evenwel door.

**Niet afgelasten**

Schoon Zeeland spreekt niet van het afgeven van de acties, maar van het verspreiden ervan. In de loop van dit jaar heeft de organisatie een nieuw formatie te kunnen krijgen, die dan via de website zelf worden doorgevoerd.

p20.14.3.20

maandag 14 september 2020

**Samen aan de slag voor Schone Schelde**

Deze ochtend - ongeveer rond 08.00 uur - zijn er nog maar twee mensen op de uitnodigingen. De acties zijn nu nog maar twee mensen op de uitnodigingen. De acties zijn nu nog maar twee mensen op de uitnodigingen.

**Schoon Zeeland**

De organisatie heeft evenwel nu de mededelingen van premier Rutte donderdagmiddag bezien het zekere voor het onzekere te maken. De gemeenten Huis, Huis en Terneuzen zouden vandaag in navolging van tal van andere overheden om instancies ook de samenwerkingsverbanden Schone Schelde onderbreken. Dit gaat evenwel door.

maandag 21 september 2020



**Kinderburgemeester Mares de Regt trekt een stuk plastic uit het strandje bij Wissenkerke. Haar moeder Yvette helpt een handje.**

FOTO: JOHAN VAN DER HEIJDEN

## Afval ruimen voor Schone Schelde

Kinderburgemeester Mares de Regt van Noord-Beveland heeft net als tientallen andere Zeeuwen zaterdag de handen uit de mouwen gestoken voor de actie Schone Schelde. En omdat voorkomen beter is dan genezen, heeft ze een plan bedacht om de aanwas van zwerfafval een halt toe te roepen.

**Joeri Wisse**

**Wissenkerke**

Eigenlijk had haar idee - bij zoveel mogelijk winkels op het eiland linnen tasjes neerleggen - al lang uitgevoerd moeten zijn. De coronacrisis gooide roet in het eten.

„Het ontwerp is al wel klaar”, zegt Mares. „Een meisje in de natuur dat afval opruimt”, kan ze al

vast verklappen. Zelf geeft ze met haar zusjes Isa en Madelief geregeld het goede voorbeeld. Ook deze week kwamen de dames weer terug met een goedgevulde vuilniszak.

**80 procent van alle afval in zee komt van het land**

Op het Oosterscheldestrandje bij Wissenkerke liggen zaterdagochtend behalve een verloren teenslipper vooral kleine stukjes plastic, merkt Mares' volwassen collega Loes Meeuwisse. „Maar ook juist die moeten opgeruimd worden omdat ze anders in de ma-

gen van vogeltjes terechtkomen”, weet ze.

Schone Schelde is normaal in maart. „Na het stormseizoen en vlak voor het stormseizoen is de beste tijd. Je vindt dan veel aangespoelde troep, zonder dat je de vogels verstoort”, zegt Astrid Meijer van MEC de Bevelanden. Door de corona-uitbraak werd de actie in het voorjaar op het laatste moment afgeblazen.

**App**

De organisatie heeft gekozen om in kleine groepjes aan te haken bij de World Cleanup Day. „Een groot voordeel is dat je foto's kunt uploaden in de app, zodat de organisatie de herkomst kan achterhalen. Want 80 procent van alle afval in zee, komt van het land.”

**Financieel verslag 2020 - concept**  
**Stichting Milieu Educatief Centrum De Bevelanden**

Kattendijkse dijk 23  
4463 AL Goes

**INHOUD**

|    |                                   |        |
|----|-----------------------------------|--------|
| 1. | Voorwoord                         | pag. 2 |
| 2. | Balans                            | pag. 3 |
| 3. | Staat van baten en lasten         | pag. 4 |
| 4. | Waardering en resultaatbepaling   | pag. 5 |
| 5. | Toelichting balans                | pag. 6 |
| 6. | Toelichting staat baten en lasten | pag. 7 |
| 7. | Samenstellingsverklaring          | pag. 9 |

## **1. VOORWOORD**

De opzet van het Financieel verslag 2020 is conform de richtlijnen die gelden voor de financiële verslaglegging en de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.

Vanwege de sluiting van scholen zijn veel gastlessen van het project Schoon Zeeland niet uitgevoerd. Besloten is dat het overgebleven bedrag van € 12.000 doorgeschoven wordt naar 2022, omdat het project dan stopt na 5 jaar.

Het exploitatie resultaat voor 2020 is € 3.984 negatief en wordt ten laste gebracht aan het eigen vrije vermogen.

George Koenders  
Penningmeester

Tholen, 14 april 2021

## 2. BALANS

|                                         | 2020          |  | 2019          |
|-----------------------------------------|---------------|--|---------------|
| <b>Activa</b>                           |               |  |               |
| <u>Nog te ontvangen</u>                 |               |  |               |
| Diversen/vooruitbetaald                 | 733           |  | 2.365         |
| Nat. Park Oosterschelde                 | 247           |  | 673           |
| Rente                                   | <u>0</u>      |  | <u>19</u>     |
|                                         | 980           |  | 3.057         |
| <br><u>Liquide middelen</u>             |               |  |               |
| ASN                                     | 63.968        |  | 73.949        |
| Triodos                                 | 31.776        |  | 8.771         |
| Kas                                     | <u>28</u>     |  | <u>14</u>     |
|                                         | <u>95.772</u> |  | <u>82.734</u> |
|                                         | <u>96.752</u> |  | <u>85.791</u> |
| <br><b>Passiva</b>                      |               |  |               |
| <u>Eigen vermogen</u>                   |               |  |               |
| Vrij vermogen                           | 26.526        |  | 30.511        |
| Voorziening LDV personeel               | <u>40.000</u> |  | <u>40.000</u> |
|                                         | 66.526        |  | 70.511        |
| <br><u>Reservering</u>                  |               |  |               |
| Reservering project Schoon Zeeland 2022 | 12.000        |  | 0             |
| Reservering NPO (lesmateriaal)          | 1.070         |  | 0             |
| Reservering Inventaris                  | <u>3.174</u>  |  | <u>3.853</u>  |
|                                         | 16.244        |  | 3.853         |
| <br><u>Nog te betalen</u>               |               |  |               |
| Belastingdienst                         | 4.458         |  | 4.207         |
| Pensioen premie                         | 1.262         |  | 1.154         |
| Diversen                                | 5.196         |  | 3.270         |
| Personeel                               | <u>3.066</u>  |  | <u>2.796</u>  |
|                                         | <u>13.982</u> |  | <u>11.427</u> |
|                                         | <u>96.752</u> |  | <u>85.791</u> |



### 3. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

|                                | 2020             | 2020          | 2019             |
|--------------------------------|------------------|---------------|------------------|
|                                | Realisatie       | Begroting     | Realisatie       |
| <b>Baten</b>                   |                  |               |                  |
| Bijdragen gemeenten            | 111.854          | 109.000       | 108.441          |
| Rente                          | 0                | (-/- 50)      | 19               |
| Bijdrage externe projecten     | 40.662           | 27.000        | 35.850           |
| Bijdrage eigen projecten       | 5.725            | 0             | 1.476            |
| Bijdrage lesmateriaal          | 4.305            | 0             | 2.881            |
| Bijdrage eigen reserve/vrijval | <u>0</u>         | <u>11.550</u> | <u>0</u>         |
|                                | 162.546          | 147.500       | 148.667          |
| <br><b>Lasten</b>              |                  |               |                  |
| Personeel                      | 99.057           | 98.000        | 95.313           |
| Huisvesting                    | 18.721           | 19.750        | 20.605           |
| Organisatie                    | 8.905            | 11.750        | 11.174           |
| Lesmateriaal                   | 3.648            | 2.000         | 4.399            |
| Externe projecten              | 32.442           | 13.000        | 21.229           |
| Eigen projecten                | <u>3.757</u>     | <u>3.000</u>  | <u>4.323</u>     |
|                                | 166.530          | 147.500       | 157.043          |
| <br>Saldo                      | -/- <u>3.984</u> | <u>0</u>      | -/- <u>8.376</u> |
|                                | 162.546          | 147.500       | 148.667          |

## **4. WAARDERING EN RESULTAATBEPALING**

### **Grondslagen van waardering**

#### Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld en tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders is vermeld. Er zijn drie parttime personeelsleden in dienst. Hiernaast verzorgen vrijwilligers diverse activiteiten.

#### Vorderingen liquide middelen, schulden, overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde; waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

#### Voorziening LDV personeel

Om het risico van een langdurig verzuim af te dekken wordt een voorziening gemaakt voor de inhuur van een externe medewerker voor de periode van 20 maanden.

### **Grondslagen van resultaatbepaling**

#### Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

#### Jaarresultaat

Het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het vrije eigen vermogen.

## 5. TOELICHTING BALANS

|                                         | 2020             | 2019             |
|-----------------------------------------|------------------|------------------|
| <b>Activa</b>                           |                  |                  |
| <u>Nog te ontvangen</u>                 |                  |                  |
| Diversen/vooruitbetaald                 | 733              | 2.365            |
| Nat. Park Oosterschelde                 | 247              | 673              |
| Rente                                   | <u>0</u>         | <u>19</u>        |
|                                         | 980              | 3.057            |
| <br><u>Liquide middelen</u>             |                  |                  |
| ASN                                     | 63.968           | 73.949           |
| Triodos                                 | 31.776           | 8.771            |
| Kas                                     | <u>28</u>        | <u>14</u>        |
|                                         | 95.772           | 82.734           |
| <br><b>Passiva</b>                      |                  |                  |
| <u>Eigen vermogen*</u>                  |                  |                  |
| Vrij vermogen                           | 30.510           | 38.887           |
| Voorziening LDV personeel               | 40.000           | 40.000           |
| Batig saldo boekjaar                    | -/- <u>3.984</u> | -/- <u>8.376</u> |
|                                         | 66.526           | 70.511           |
| <br><u>Reservering</u>                  |                  |                  |
| Reservering project Schoon Zeeland 2022 | 12.000           | 0                |
| Reservering NPO (lesmateriaal)          | 1.070            | 0                |
| Reservering Inventaris                  | <u>3.174</u>     | <u>3.853</u>     |
|                                         | 16.244           | 3.853            |
| <br><u>Nog te betalen</u>               |                  |                  |
| Belastingdienst                         | 4.458            | 4.207            |
| Pensioen premie                         | 1.262            | 1.154            |
| Diversen                                | 5.196            | 3.270            |
| Personeel incl. res. vakantiegeld       | <u>3.066</u>     | <u>2.796</u>     |
|                                         | 17.835           | 11.427           |

## 6. TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN

|                             | 2020          | 2019          |
|-----------------------------|---------------|---------------|
| <b>Baten</b>                |               |               |
| <u>Bijdragen gemeenten</u>  |               |               |
| Borsele                     | 24.562        | 23.944        |
| Goes                        | 41.116        | 39.544        |
| Kapelle                     | 13.779        | 13.443        |
| Noord Beveland              | 7.865         | 7.672         |
| Reimerswaal                 | <u>24.532</u> | <u>23.838</u> |
|                             | 111.854       | 108.441       |
| <br><u>Bijzondere baten</u> |               |               |
| Rente bank                  | 0             | 19            |
| Bijdrage externe projecten  | 40.662        | 35.850        |
| Bijdrage eigen projecten    | 5.725         | 1.476         |
| Bijdrage lesmateriaal       | 4.305         | 2.881         |
| Vrijval nog te betalen      | <u>0</u>      | <u>0</u>      |
|                             | 50.692        | 40.226        |
| <br><b>Lasten</b>           |               |               |
| <u>Lasten personeel</u>     |               |               |
| Netto loon                  | 58.616        | 52.873        |
| Loonheffing/sociale lasten  | 24.700        | 24.924        |
| Pensioen                    | 15.143        | 13.847        |
| Overige                     | <u>598</u>    | <u>3.669</u>  |
|                             | 99.057        | 95.313        |
| <br><u>Huisvesting</u>      |               |               |
| Huur                        | 16.832        | 16.389        |
| Inrichting                  | 0             | 1.531         |
| Energie/water/overige       | <u>1.889</u>  | <u>2.685</u>  |
|                             | 18.721        | 20.605        |

|                             | 2020         | 2019         |
|-----------------------------|--------------|--------------|
| <b>Lasten (vervolg)</b>     |              |              |
| <u>Organisatie</u>          |              |              |
| Porti/telefoon              | 752          | 813          |
| Verzekering                 | 617          | 617          |
| Abonnementen                | 1.244        | 1.017        |
| Kantoorartikelen            | 2.274        | 1.887        |
| Opleiding                   | 266          | 1.143        |
| Reiskosten (personeel)      | 376          | 825          |
| Bestuurskosten              | 132          | 88           |
| Externe administratiekosten | 2.105        | 2.105        |
| Bedankje vrijwilligers      | 563          | 1.283        |
| Promotie en overige         | 317          | 1.160        |
| Bankkosten                  | 259          | 218          |
| Jaarverslag                 | <u>0</u>     | <u>18</u>    |
|                             | 8.905        | 11.174       |
| <br><u>Lesmateriaal</u>     |              |              |
| Lesmateriaal                | <u>3.648</u> | <u>4.399</u> |
|                             | 3.648        | 4.399        |
| <br><u>Projecten</u>        |              |              |
| Externe projecten           | 32.442       | 21.229       |
| Eigen projecten             | <u>3.757</u> | <u>4.323</u> |
|                             | 36.199       | 25.554       |



**Stichting Milieu Educatie Centrum De Bevelanden**  
Kattendijksedijk 23  
4463 AL Goes

Wilhelminadorp, 11-03-2021

## ***Opdracht***

### **Samenstellingsverklaring**

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2020 van Milieu Educatie Centrum de Bevelanden te Goes samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens.

De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een samenstellingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken

### **Werkzaamheden**

Onze werkzaamheden bestonden, overeenkomstig de algemeen aanvaarde richtlijnen m.b.t. samenstellingsopdrachten, in hoofdzaak uit het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.

De aard en omvang van deze werkzaamheden brengen met zich mee dat zij niet kunnen resulteren in die zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening die aan een accountantsverklaring of beoordelingsverklaring kan worden ontleend.

### **Bevestiging**

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening samengesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving.

J.J. van der Have